

Geachte raadsleden,

Hierbij stuur ik u de brief van het college aan minister Harbers over de financiële dekking van de Paddepoelsterbrug. Dit naar aanleiding van uw raadsbrede motie 'Kom over de brug met een volledige Paddepoelsterbrug', aangenomen tijdens de raadsvergadering van 4 oktober jl. Een afschrift van deze brief wordt verstuurd naar de vaste Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat en naar Rijkswaterstaat Noord-Nederland. Ook zullen wij een afschrift sturen naar de Provincie Groningen en de gemeenten Het Hogeland en Westerkwartier om het lobbytraject naar aanleiding van deze brief gezamenlijk verder in te zetten.

Met vriendelijke groet,

Philip Broeksma, wethouder

Afdeling Stadsontwikkeling O&U

Bezoekadres
Gedempte Zuiderdiep 98

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
t.a.v. de heer M. Harbers
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Postadres
Postbus 7081
9701 JB Groningen

Contact
<https://gemeente.groningen.nl/contact>

Datum	23-11-2023	Bijlage(n)	2	Kenmerk	353373-2023
Informatie	G. Bentum	Tel.	06-46647398		
Onderwerp	Financiële dekking Paddepoelsterbrug				

Geachte heer Harbers,

In het BO-Mirt 2020 spraken wij af dat er een nieuwe Paddepoelsterbrug komt. Uit nader onderzoek blijkt dat de bijbehorende Rijksbijdrage van 8,6 miljoen euro onvoldoende is en aanvullende financiering noodzakelijk is. Namens de voltallige gemeenteraad, de regio en de inwoners van Groningen, verzoeken wij u dan ook om de rijksbijdrage aan de nieuwe Paddepoelsterbrug te verhogen. Ons verzoek is urgent omdat zonder voldoende financiële middelen, de nieuwe Paddepoelsterbrug niet kan worden gebouwd. Dat staat haaks op onze eerdere afspraak dat de brug terugkomt. Wij vragen u daarom om de Rijksbijdrage uit 2020 te herzien en verzoeken u om de gemeente Groningen tegemoet te komen in een volledige financiële dekking voor de investering en het beheer en onderhoud van de nieuwe Paddepoelsterbrug. Wij zullen dat in deze brief toelichten.

Een nieuwe Paddepoelsterbrug

De Paddepoelsterbrug ligt aan de noordkant van de stad Groningen over het Van Starckenborghkanaal dat, zoals u weet, onderdeel is van de nationale Hoofdvaarweg Lemmer – Delfzijl (HLD) en onderdeel van het HoofdVaarWegenNet. De HLD is één van de belangrijkste vaarwegen van Nederland en van groot belang voor de noordelijke en ook de nationale economie. Voor de Gemeente Groningen is de Paddepoelsterbrug een belangrijke verbinding tussen Stad en Ommeland en belangrijk voor de bereikbaarheid van Zernike Campus van de Hanzehogeschool en de Rijksuniversiteit Groningen. Dagelijks maakten vele scholieren, forenzen en toeristen gebruik van de brug.

Naast het feit dat de brugverbinding een sterk cultuurhistorisch karakter heeft, vormt de brug ook de entree van de stad voor het Pieterpad met circa 45.000 wandelaars per jaar. Op 26 september 2018 werd de Paddepoelsterbrug aangevaren en onherstelbaar beschadigd. Voetgangers en fietsers moeten nu al meer dan 5 jaar van andere, langere routes gebruikmaken. Het is voor stad en regio van belang dat deze verbinding zo snel mogelijk wordt hersteld.

Afspraken BO-MIRT 2020 en 2021

In het BO-MIRT van 2020 spraken wij gezamenlijk af dat er een nieuwe Paddepoelsterbrug komt. Niet de door ons gewenste halfhoge beweegbare brug, maar een hoge vaste brug voor fietsers en voetgangers. Verder werd afgesproken dat de gemeente Groningen de planuitwerking doorloopt, de nieuwe brug bouwt en eigenaar wordt. In het BO-MIRT 2021 zijn de afspraken uit het BO MIRT van 2020, na afhandeling van de motie Laçin, herbevestigd.

Onderdeel van de afspraken is een Rijksbijdrage van 8,6 miljoen euro. Deze bijdrage heeft u gebaseerd op de raming voor een vaste hoge brug (9,5 MHWS) met toegang via talud zoals beschreven in het rapport MIRT-Verkenning Paddepoelsterbrug, d.d. 1 oktober 2020 dat in opdracht van Rijkswaterstaat is opgesteld.

Planuitwerking Paddepoelsterbrug

Vanaf medio 2022 is er door de gemeente Groningen een breed en integraal onderzoek uitgevoerd naar de voorkeurslocatie voor de nieuwe brug. Met nauwe betrokkenheid van direct omwonenden, belangenorganisaties en stakeholders zoals Rijkswaterstaat, is een intensief participatietraject doorlopen.

Op 4 oktober 2023 heeft onze gemeenteraad unaniem ingestemd met de voorgestelde voorkeurslocatie van de nieuwe Paddepoelsterbrug. Het betreft de meest westelijke locatie binnen het zoekgebied. De locatie heeft de minste effecten op de natuur en inpassing in de omgeving en heeft de laagste investeringskosten. Deze locatie komt nagenoeg overeen met de locatie van het meest kansrijke alternatief uit het rapport MIRT-Verkenning Paddepoelsterbrug, d.d. 1 oktober 2020.

Inmiddels zijn we gestart met het vervolg van de planuitwerkingsfase. Om de planning ten behoeve van de oplevering te kunnen behalen, zullen we in 2024 het voorlopig ontwerp, inclusief investeringsbegroting, ter besluitvorming voorgeleggen aan de raad.

Kostenraming nieuwe Paddepoelsterbrug

Bij de planuitwerking is gebleken dat de te verwachten kosten aanzienlijk hoger uitkomen dan de beschikbare Rijksbijdrage van 8,6 miljoen euro. De geraamde kosten voor de voorkeurslocatie bedragen circa 18,35 miljoen euro, inclusief BTW. Dat is bijna 10 miljoen euro meer.

Sterke loon- en prijsstijgingen sinds 2020 maar ook de constatering dat in de MIRT-Verkenning uitgangspunten afwijken van richtlijnen, een langere overspanning, kosten voor grondverwerving voor hellingbanen en (aanpassen van) fietspaden net als voor ruimtelijke inpassen en beheer en onderhoud niet zijn meegerekend, zijn de belangrijkste redenen van het verschil tussen de raming van de MIRT-Verkenning en de raming van de planuitwerking. Deze situatie is ambtelijk het afgelopen jaar meermaals met vertegenwoordigers van uw ministerie besproken. In de bijlage staan de uitgangspunten en argumenten benoemd, zoals die zijn aangedragen en besproken.

In de raming van de planuitwerking-is nog geen rekening gehouden met toekomstige beheer en onderhoudskosten, die vanaf de nieuwe eigendomssituatie niet meer voor rekening van het Rijk maar voor die van de gemeente Groningen komen.

Motie van de Groningse gemeenteraad

Gelijktijdig met de vaststelling van de voorkeurslocatie, heeft de Groningse gemeenteraad op 4 oktober 2023 bij motie ook unaniem aangegeven van mening te zijn dat het Rijk verantwoordelijk is voor de gehele financiële dekking van de investeringskosten van de nieuwe Paddepoelsterbrug. De Rijksbijdrage in 2020 is niet op basis van de juiste gronden vastgesteld, waardoor de financiële dekking nu onvoldoende en niet toereikend is.

De betreffende motie “Kom over de brug met een volledige Paddepoelsterbrug” is als bijlage bij deze brief gevoegd. De gemeenteraad van Groningen verzoekt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om voldoende geld ter beschikking te stellen aan de gemeente Groningen om de nieuwe brug te kunnen bouwen, conform de eisen die eraan worden gesteld in verband met landschapsbehoud, natuurbehoud en de belangen van omwonenden en gebruikers, zoals in het voorkeursalternatief is uitgewerkt.

Resumerend

Met deze brief brengen wij u het belang en de urgentie over die wij als college, de gemeenteraad en vertegenwoordigende partijen in de omgeving ervaren ten aanzien van het realiseren van de nieuwe Paddepoelsterbrug. Allen zijn wij van mening dat uw verantwoordelijkheid voor dekking van de investeringskosten en de kosten voor beheer en onderhoud verder reikt dan de toegezegde 8,6 miljoen euro. De gezamenlijke afspraak uit het BO-MIRT 2020 dat er een nieuwe Paddepoelsterbrug terugkomt kan anders, op basis van de huidige financiële stand van zaken, geen gestand worden gedaan. Daarvoor is substantiële aanvullende financiering noodzakelijk.

Namens de voltallige gemeenteraad, de regio en de inwoners van Groningen, verzoeken wij u om de rijksbijdrage aan de nieuwe Paddepoelsterbrug te verhogen-tot het volledig benodigde investeringsbedrag en een bijdrage in de toekomstige kosten van beheer en onderhoud.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

*In afschrift aan: de vaste kamercommissie voor Infrastructuur en Waterstaat,
Rijkswaterstaat Noord-Nederland, de raad van de gemeente Groningen.*

Bijlage 1: Uitgangspunten

Vastgestelde uitgangspunten BO-MIRT 2020

Over de nieuwe brug is met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een aantal afspraken gemaakt over de hanteren uitgangspunten. Deze zijn in het BO-MIRT in 2020 vastgesteld. Het gaat om:

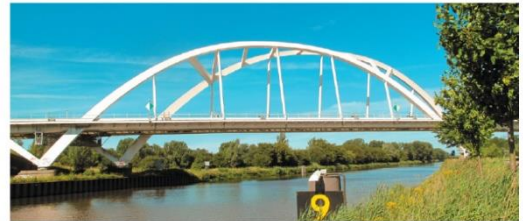
- De gemeente Groningen ontwerpt en bouwt de brug;
- De nieuwe brug is alleen voor fietsers en voetgangers;
- Een vaste brug op minimaal 9,1 meter doorvaarthoogte (maatgevende (hoog)waterstand, MHWS) exclusief correcties voor bodemdaling en uniformiteit;
- De brug heeft een minimale lengte van 54 meter zonder pijler in het kanaal en krijgt hellingbanen aan weerszijden.

Deze afspraken uit het BO-MIRT zijn nader uitgewerkt tot kernuitgangspunten voor de planuitwerking, gebaseerd op de MIRT-Verkenning, vigerend gemeentelijk beleid en draagvlak bij omgeving, namelijk:

- Zoekgebied van kegelligplaats Dorkwerd tot Walfridusbrug;
- Hellingbanen conform CROW-richtlijnen;
- Brugbreedte van maximaal zes meter breed met ruimte voor fietsers, voetgangers en ruimte voor constructie (bijvoorbeeld hekwerk) en veiligheidsruimte;
- Brug met bovenbouw (zie afbeelding);
- Hellingbanen grotendeels op palen.

Voorbeeld van een brug zonder bovenbouw:
Hogewegbrug Zuidhorn (in N355)

Voorbeeld van een brug met bovenbouw:
Walfridusbrug (foto: Michiel Verbeek)

Verschillen uitgangspunten

Naar aanleiding van de planuitwerkingsfase voor de voorkeurslocatie van de nieuwe Paddepoelsterbrug zijn verschillen inzichtelijk gemaakt ten opzichte van de MIRT-Verkenning en de daarop bepaalde Rijksbijdrage uit 2020.

Het beheer en onderhoud is in de MIRT-verkenning buiten beschouwing gelaten en maakt geen onderdeel uit van de bepaalde Rijksbijdrage. Het is echter wel een kostenverhogend aspect dat van invloed is voor de gemeente.

In onderstaand overzicht staan de afwijkingen en de geraamde kosten weergegeven, exclusief beheer en onderhoud.

Investeringskosten

Activiteit	2020	2023
Oorspronkelijke raming MIRT-Verkenning	€ 8.600.000,00	€ 8.600.000,00
Prijsontwikkeling 2020 – 2023 volgens CROW index, risicoregeling GWW (30%)	€ -	€ 2.580.000,00
Plankosten	€ -	€ 2.325.500,00
Vastgoedkosten	€ -	€ 885.000,00
Extra overspanning voorkeurslocatie (aanvullende eis 54-76m)	€ -	€ 1.061.187,50
Ruimtelijke inpassing	€ -	€ 2.906.312,50
Totaal verschil 2020 / 2023	€ 8.600.000,00	€ 18.358.000,00

Ter onderbouwing wordt hieronder nader ingegaan op de totstandkoming van de extra kosten.

Prijsontwikkeling 2020-2023

In de kostenraming is rekening gehouden met het prijspeil van augustus 2020 en maart 2023 op basis van de CROW-index ten behoeve van de Risicoregeling GWW 1995. Hierbij is een verschil van 30% als gehanteerd qua loon- en prijsstijging.

Plankosten

De noodzakelijke plankosten voor het project zijn niet volledig meegenomen in de raming van 2020. De extra plankosten zijn onder andere gebaseerd op de extra kosten volgens de SSK-systematiek

Vastgoedkosten

Vastgoedkosten zijn niet opgenomen in de raming van 2020, maar zijn wel van toepassing. Er dient grond aangekocht en ingericht te worden ten behoeve van de realisatie van het fietspad en de hellingbanen.

Extra overspanning

In de afstemming met RWS over de planuitwerking en de verschillende locatiealternatieven is een nieuwe eis naar voren gekomen, namelijk dat er voor locatiealternatief I (west) rekening gehouden moet worden met een grotere overspanning van 70 meter. Deze extra benodigde vrije ruimte is noodzakelijk vanwege de op korte

afstand gelegen kegelligplaats en het borgen van open zichtlijnen voor manoeuvrerende schepen.

Daarnaast is RWS een variantenstudie gestart naar een vervangende locatie voor de huidige ligplaats voor beroepsscheepvaart aan de Ulgersmakade. Daarbij is één van de opties de uitbreiding van de huidige kegelligplaats in het zoekgebied van de nieuwe Paddepoelsterbrug. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat dit raakvlak geëlimineerd kan worden door de overspanning met nog eens 6 meter te vergroten tot 76 meter.

Ruimtelijke inpassing

De ruimtelijke inpassing heeft een grote invloed op de geraamde kosten. Gewijzigde uitgangspunten ten opzichte van het onderzoek uit 2020 zijn hierop van invloed. Ook vormen “eisen” van de omgeving om voldoende draagvlak te krijgen voor het ontwerp en realisatie van de brug hierin een belangrijke rol. Voorbeelden hiervan zijn:

- Een stalen brug (met bovenbouw) in plaats van een betonnen brug (sober). De nadrukkelijke wens vanuit de omgeving is om een brug te ontwerpen die rank en transparant is en wegvalt in het landschap. Een stalen brug is qua ontwerp beter inpasbaar dan een betonnen brug, met een minimaal dek van 3 meter dik. Het dikke betondek leidt een hogere brug van ca. 2 meter waardoor de hellingbanen ook langer worden.
- Ontwerp van de hellingbanen conform de CROW-richtlijnen (1,8%) in verband met toegankelijkheid van minder mobiele. Dit is afwijkend ten opzicht van het hellingspercentage van 4% waar in 2020 rekening mee is gehouden.
- Er dient een hogere brug te worden ontworpen en gerealiseerd voor correctiebrug i.v.m. toekomstige bodemdaling
- Andere hoeveelheden als gevolg van genoemde veranderde ontwerpuitgangspunten;
- De brug ook voorzien van trappen om de wandelroutes zo kort mogelijk te houden;
- Ten behoeve van de landschappelijke inpassing en draagvlak van de omgeving worden de hellingbanen op palen gebouwd in plaats van op een grondlichaam / taluds;
- Natuurcompensatie a.g.v. wet- en regelgeving;

Beheer en Onderhoud

Het beheer en onderhoud is in de MIRT-verkenning buiten beschouwing gelaten. Op dat moment was het rijk eigenaar van de brug en verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud. Op basis van de SSK-systematiek is er voor de nieuwe brug een berekening gemaakt van de LCC-kosten voor een levensduur van 100 jaar. De totale LCC-kosten van de gehele levensduur worden geraamd op €21.224.005,00 inclusief BTW.

**GROEN
LINKS**
GRONINGEN

 **Partij voor
de Dieren**
Gemeenteraadsfractie Groningen

SP.

**PARTIJ
VOOR
HET NOORDEN**

D66

ChristenUnie

STUDENT STAD

CDA
Groningen

**DE
VV
D** **GRONINGEN**
HOUDT
KOERS

**STADS
PARTIJ**
100% voor Groningen

Motie (M 06) 'Kom over de brug met een volledige Paddepoelsterbrug'

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 4 oktober 2023, besprekende het raadsvoorstel 'voorkeurslocatie vervanging Paddepoelsterbrug'

Constateerend dat:

- de Pont Saint-Bénézet in de Franse stad Avignon prachtig is en wereldberoemd door het lied maar omdat het slechts een halve brug betreft niet functioneel is om van de ene kant van de Rhone naar de andere kant te komen;
- Er nu slechts voldoende geld voor een halve Paddepoelsterbrug ter beschikking is gesteld door Rijkswaterstaat voor het herstellen van een millennia-oude weg, waarvoor een hele brug nodig is;
- De minister van Infrastructuur en Waterstaat en Rijkswaterstaat te kennen hebben gegeven dat de Paddepoelsterbrug terug zou komen;

Overwegende dat;

- De Paddepoelsterbrug onder verantwoordelijkheid stond van Rijkswaterstaat toen die door een bedieningsfout kapot werd gevaren;
- Er door de gemeenteraad al een in 2015 vastgesteld voorkeursalternatief was voor een (lagere) nieuwe Paddepoelsterbrug;
- Na oproepen voor een Brug t'rug en acties van omwonenden, gebruikers, belangenorganisaties en raden en Staten de minister van I en W besloot dat er alsnog een (helaas wel hoge) Paddepoelsterbrug terug zou komen en dat zij daarvoor een rijksbijdrage ter beschikking stelde;
- Er sinds 2020 geen indexatie van die rijksbijdrage voor de brug is geweest terwijl er sindsdien hoge inflatie en stijgende staalprijzen hebben opgetreden en dat Rijkswaterstaat aanvullende wensen als een langere overspanning voor de brug heeft geformuleerd maar daar geen middelen tegenover stelt;

Spreekt uit dat:

De minister van Infrastructuur en Waterstaat opgeroepen wordt voldoende geld ter beschikking te stellen aan de gemeente Groningen om een nieuwe Paddepoelsterbrug te kunnen bouwen, conform de eisen die er in verband met landschapsbehoud, natuurbehoud en de belangen van omwonenden en gebruikers aan gesteld mogen worden en zoals in het onderhavige voorkeursalternatief vastgesteld zijn;

Verzoekt het college:

- deze motie met raadsuitspraak en met toelichting schriftelijk ter kennis te geven aan de minister van I en W en aan Rijkswaterstaat;
- Een afschrift daarvan aan de gemeentes en gemeenteraden van het Hogeland en Westerkwartier, en aan de Provincie Groningen en de Staten van Groningen met een verzoek deze uitspraak te steunen;
- Een afschrift van de genoemde brief aan de Tweede Kamer der Staten Generaal en in het bijzonder de vaste kamercommissie I en W te zenden;

En gaat over tot de orde van de dag.

Benni Leemhuis
GroenLinks

Rita Pestman
PvdA

Wesley Pechler
Partij voor de Dieren

Hans de Waard
SP

Leendert van der Laan
Partij voor het Noorden

Jim Lo-An-Joe
D66

Laurent Dwarshuis
ChristenUnie

Karoline de Groot
Student & Stad

Etkin Armut
CDA

Amrut Sijbolts
Stadspartij
100% voor Groningen

Rik Heiner
VVD